EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.6.19.
COM(2024) 612 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Olaszország gazdaság-, szociális, foglalkoztatási, strukturális és költségvetési politikájáról

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 612 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Olaszország gazdaság-, szociális, foglalkoztatási, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet[3] 2021. február 19-én hatályba lépett. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban hozzájárul a gazdasági és társadalmi helyreállításhoz, valamint fenntartható reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása, valamint a tagállamok gazdasági rezilienciájának megerősítése érdekében. Emellett közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás helyzetének megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés fellendítését, továbbá hozzájárul az EU-n belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához.

---

1 HL L 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 HL L 306., 2011.11.23., 25. o. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

3 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj

(2) A 2023. február 27-én elfogadott REPowerEU-rendelet[4] célja, hogy fokozatosan megszűnjön az Unió függősége az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzájárul az energiabiztonsághoz és az EU energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal segíti a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitások bővítését és az energiahatékonyság javítását. Olaszország a REPowerEU célkitűzéseinek elérését elősegítő kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében új REPowerEU-fejezettel egészítette ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét.

(3) 2023. március 16-án a Bizottság kiadta „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című közleményét[5], amely a szakpolitikai döntések megalapozására és a növekedés fokozásához szükséges keretfeltételek megteremtésére irányult. A közlemény kilenc egymást erősítő tényező mentén határozza meg a versenyképesség keretfeltételeit. Az aktuális termelékenységi kihívások kezelését, valamint az EU és tagállamai hosszú távú versenyképességének fokozását szolgáló tényezőként a közlemény a magántőkéhez való hozzáférést, a kutatást és innovációt, az oktatást és a készségeket, valamint az egységes piacot emeli ki a reformok és a beruházások alapvető célterületeként. A közleményt követően, 2024. február 14-én a Bizottság bemutatta az egységes piacról és a versenyképességről szóló éves jelentését[6]. Az európai egységes piac versenyképességének erősségeit és kihívásait részletesen ismertető jelentés a kilenc versenyképességi tényező alapján követi az éves előrehaladást.

(4) A Bizottság 2023. november 21-én elfogadta a 2024-es éves fenntartható növekedési jelentést[7], amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2024. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2024. március 22-én jóváhagyta a jelentésnek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára vonatkozó prioritásait. A Bizottság 2023. november 21-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentést is, amelyben Olaszországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek tekintetében fennállhat egyensúlyhiány vagy annak kockázata, és amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta az Olaszország 2024. évi költségvetésitervjavaslatára vonatkozó véleményt. Emellett a Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, amelyet a Tanács 2024. április 12-én elfogadott, valamint a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását elemző 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amelyet a Tanács 2024. március 11-én elfogadott.

(5) 2024. április 30-án hatályba lépett az EU új gazdasági kormányzási kerete. A keret magában foglalja egyrészt a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, másrészt a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló

---

4 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

módosított 1467/97/EK rendeletet és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló módosított 2011/85/EU irányelvet[8]. Az új keret célja, hogy fokozatos államháztartási konszolidációval, továbbá reformok és beruházások végrehajtásával fenntarthatóvá tegye az államadósságot és előmozdítsa a fenntartható és inkluzív növekedést. Előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, emellett hatékonyabbá és következetesebbé teszi a végrehajtást. Minden tagállamnak nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet kell benyújtania a Tanácsnak és a Bizottságnak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek a tagállam költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazzák, amelyek a nemzeti törvényhozás ciklusának rendes hosszától függően 4 vagy 5 éves tervezési időhorizontra vonatkoznak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervben foglalt nettó kiadási pályának[9] meg kell felelnie az (EU) 2024/1263 rendeletben előírt követelményeknek, többek között annak, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy biztosítani kell, hogy a nettó kiadási pálya prudens szinten, a GDP 60 %-a alatt maradjon, továbbá a költségvetési hiányt középtávon a GDP 3 %-a alá kell csökkenteni, és/vagy e referenciaérték alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható. Az említett tervek elkészítésének támogatása céljából a Bizottság 2024. [június 21-én] iránymutatást fog nyújtani a tagállamoknak a tervek és az elért eredményekről szóló, későbbiekben benyújtandó éves jelentések tartalmára vonatkozóan, és az (EU) 2024/1263 rendelet 5. cikkének megfelelően (adott esetben referenciapályát és technikai információkat tartalmazó) technikai iránymutatást fog küldeni számukra a költségvetési kiigazításokhoz. A tagállamoknak 2024. szeptember 20-ig kell benyújtaniuk középtávú költségvetési-strukturális terveiket, kivéve, ha az adott tagállam és a Bizottság megállapodik a határidő észszerű időtartammal történő meghosszabbításáról. A tagállamoknak biztosítaniuk kell nemzeti parlamentjük bevonását, valamint adott esetben a független költségvetési intézményekkel, a szociális partnerekkel és más nemzeti érdekelt felekkel folytatott konzultációt.

(6) 2024-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásához igazodóan fejlődik tovább. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek hozzájárulnak az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez.

---

8 A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) és a Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

9 A 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 tanácsi rendelet 2. cikkében meghatározott nettó kiadás (HL L 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). „Nettó kiadások” alatt a következőket nem tartalmazó kormányzati kiadásokat értjük: i. kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

A 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(7) Olaszország 2021. április 30-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 13-án elfogadta az Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló határozatát[10], amelyet 2023. december 8-án módosítottak a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulásnak az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése szerinti aktualizálása, valamint a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából[11]. A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban határozatot hozzon arról, hogy Olaszország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldkövek és célok terén ne következzen be visszalépés.

(8) Olaszország 2024. április 30-án benyújtotta 2024. évi nemzeti reformprogramját és 2024. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2024. évi nemzeti reformprogram Olaszországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terve megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.

(9) A Bizottság 2024. június 19-én közzétette az Olaszországra vonatkozó 2024. évi országjelentést[12]. Ebben értékelte a Tanács által 2019 és 2023 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Olaszország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Olaszország általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján az országjelentés rávilágított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokra, valamint újonnan felmerült és kialakulóban lévő kihívásokra hívta fel a figyelmet. A jelentés értékelte továbbá az Olaszország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(10) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Olaszország vonatkozásában részletes felülvizsgálatot végzett. A Bizottság szolgálatai által az említett rendelet alkalmazásában Olaszország makrogazdasági sebezhetőségeire vonatkozóan készített értékelés főbb megállapításait 2024 áprilisában közzétették[13]. A 2023-ban

---

10 A Tanács végrehajtási határozata (2021. július 13.) Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (ST 10160/21 INIT; ST 10160/21 ADD 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 2; ST 10160/21 ADD 1 REV 2 COR 1).

11 A Tanács végrehajtási határozata (2023. december 8.) az Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. július 13-i végrehajtási határozat módosításáról (ST 16051/2023 INIT).

12 SWD(2024) 612 final.

13 SWD(2024) 104 final.

megállapított túlzott egyensúlyhiányt követően a Bizottság 2024. június 19-én megállapította, hogy Olaszországban egyensúlyhiány áll fenn. Mindenekelőtt továbbra is fennállnak a magas államadóssághoz és a gyenge termelékenységnövekedéshez kapcsolódó sebezhetőségek, amihez munkaerőpiaci sérülékenységek és a pénzügyi ágazat fennmaradó gyengeségei társulnak, amelyek határokon átnyúló jelentőséggel bírnak. Olaszország GDP-arányos államadóssága jelentősen csökkent a Covid19-világjárvány okozta válság alatti csúcs óta, elsősorban a nominális GDP erőteljes növekedésének köszönhetően. Az államadósság-ráta azonban még mindig magas, 2023-ban meghaladta a GDP 137 %-át, és a csökkenő tendencia az előrejelzések szerint idén és jövőre is visszájára fordul. Ez a visszafordulás a jelentős adósságnövelő SFA-tételeknek, a még mindig jelentős, bár csökkenő államháztartási hiánynak, valamint az alacsonyabb nominális GDP-növekedésnek tulajdonítható. A termelékenység növekedése összességében és átlagosan pozitív, de korlátozott volt, ami megerősíti, hogy reformokra és beruházásokra van szükség a strukturális hiányosságok leküzdése és a termelékenységnövekedés kedvező feltételeinek előmozdítása érdekében. A munkaerőpiaci feltételek az elmúlt években javultak, és nem eredményeztek bérnyomást. A munkaerőpiaci részvétel rekordszintre emelkedett, bár ez a szint még mindig viszonylag alacsony. A pénzügyi szektor tovább erősödött a banki eszközök minőségének és a bankok jövedelmezőségének javulásával, miközben az olasz bankok mérlegében még mindig jelentős az államadósságnak és az államilag garantált hiteleknek való kitettség. A szakpolitikai intézkedések kedvezően hatottak a sebezhetőségek kezelése szempontjából, többek között a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása révén, amely többek között előmozdítja a termelékenység és a potenciális GDP növekedését, ami hosszabb távon hozzájárul az államadósság-ráta csökkentéséhez. Továbbra is alapvető fontosságú a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtási ütemének fenntartása, és további szakpolitikai erőfeszítések is előnyösek lennének. A magas államadósság arányának csökkentése érdekében egyértelműen további intézkedésekre van szükség. A megreformált Stabilitási és Növekedési Paktum, beleértve a túlzott hiány esetén követendő eljárást is, megfelelő és erős felügyeleti mechanizmust kínál a költségvetési fenntarthatósági kockázatok kezelésére és a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás szerinti felügyelet kiegészítésére.

(11) Az Eurostat által hitelesített adatok[14] alapján Olaszország GDP-arányos költségvetési hiánya a 2022. évi 8,6 %-ról 2023-ban 7,4 %-ra csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2022. év végi 140,5 %-ról 2023 végére 137,3 %-ra mérséklődött. A 2024-re vonatkozó költségvetés-politikai iránymutatásban[15] foglaltaknak megfelelően a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban kezdeményezni fogja a hiányalapú túlzotthiány-eljárás megindítását. 2024. június 19-én a Bizottság az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést[16] adott ki. A jelentés megvizsgálta Olaszország költségvetési helyzetét, mivel az államháztartási hiány 2023-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Ezen értékelés fényében, valamint a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság EUMSZ 126. cikkének (4) bekezdése szerinti véleményének mérlegelését követően a Bizottság a jelentés következtetéseinek megfelelően júliusban a 126. cikk (6) bekezdése alapján a túlzotthiány-eljárás megindítására szándékozik

[14] Eurostat – Euromutatók, 2024. április 22.

[15] COM(2023) 141 final.

[16] A Bizottság jelentése – Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés, 2024. június19., COM(2024)598 final.

javasolni, ajánlva, hogy a Tanács Olaszországra vonatkozóan fogadjon el a túlzott hiány fennállására vonatkozó határozatot.

(12) A Tanács 2022. július 12-i ajánlása[17] szerint Olaszországnak 2023-ban prudens költségvetési politikát kell biztosítania, különösen azáltal, hogy a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadás növekedését a potenciális kibocsátás középtávú növekedése[18] alatt tartja, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Az ajánlás azt is tartalmazta, hogy Olaszországnak készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Olaszország részére azt az ajánlást is megfogalmazták, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós források felhasználásával fokozza a zöld és a digitális átállásra, illetve a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat. A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal[19] 2023-ban enyhén expanzív volt, és a GDP 0,3 %-ának felelt meg, magas inflációs környezetben. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése a GDP 1,0 %-ának megfelelő restriktív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra, és összhangban volt a tanácsi ajánlással. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások restriktív hozzájárulása arra vezethető vissza, hogy csökkentek az energiaár-emelkedés nyomán a háztartások és a vállalkozások támogatása érdekében hozott (célzott és nem célzott) szükséghelyzeti támogatási intézkedések nettó költségei (a GDP 1,4 százalékpontjával). A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások növekedésének fő mozgatórugóját a nyugdíjak és a munkát terhelő adóék csökkentése jelentette. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és más uniós alapok által finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP 0,8 %-át tették ki. A nemzeti finanszírozású beruházások 2023-ban a GDP 2,9 %-át tették ki, ami 2022-höz képest 0,3 százalékpontos növekedést jelent. Olaszország addicionális beruházásokat finanszírozott a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból. Részben a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat finanszírozott, például az intelligens hálózatok megerősítését, a „tirrén összeköttetés” kiépítését, a gyors tömegközlekedési rendszerek fejlesztését, a barnamezős területek hidrogéntermelését, a gyors internetkapcsolatokat és a közigazgatás digitalizálását.

(13) A 2024. évi stabilitási program fő előrejelzései a következőképpen foglalhatók össze. A költségvetési előrejelzések alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv 2024-ben 1,0 %-os, 2025-ben pedig 1,2 %-os reál-GDP-növekedéssel számol, és a HICP-

---

17 A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Olaszország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Olaszország 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 96. o.).

18 A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése alapján Olaszország esetében a potenciális kibocsátás középtávú növekedése nominális értéken 2023-ban 5,9 %-ra tehető, a tízéves átlagos potenciális reálnövekedési ráta és a 2023. évi GDP-deflátor alapján.

19 A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma, amely a nemzeti és az uniós finanszírozású költségvetési intézkedések összesített hatásából eredő gazdasági impulzust tükrözi. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedésnek és ii. az elsődleges kiadások változásának a különbsége, ahol az elsődleges kiadások nem tartalmazzák sem a diszkrecionális bevételi intézkedéseket, sem a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket, viszont tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott kiadásokat.

inflációt 2024-ben 1,2 %-ra, 2025-ben pedig 1,8 %-ra prognosztizálja. A változatlan jogalkotási forgatókönyv szerint a költségvetési hiány az előrejelzések szerint 2024-ben a GDP 4,3 %-ára, 2025-ben pedig 3,7 %-ára csökken, míg a GDP-arányos államadósság 0,5 százalékponttal, 2024 végére 137,8 %-ra, majd 2025 végére 138,9 %-ra nő. Az előrejelzések szerint 2025 után az államháztartási hiány 2026-ban a GDP 3,0 %-ára, 2027-ben pedig 2,2 %-ára csökken. Az államháztartási hiány tehát az előrejelzések szerint 2026-tól nem fogja meghaladni a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Ezzel szemben az előrejelzések szerint 2025 után a GDP-arányos államadósság 2026-ra 139,8 %-ra nő, majd 2027-re kis mértékben, 139,6 %-ra csökken.

(14) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2024-ben 0,9 %-kal, 2025-ben pedig 1,1 %-kal nő, és a HICP-infláció 2024-ben 1,6 %, 2025-ben pedig 1,9 % lesz.

(15) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2024-re a GDP 4,4 %-ának megfelelő költségvetési hiányt vetít előre, és azzal számol, hogy a GDP-arányos államadósság 2024 végére 138,6 %-ra nő. A hiány 2024-re prognosztizált csökkenése főként az energiatámogatási intézkedések teljes megszüntetését és a lakásfelújításhoz kapcsolódó adójóváírások jóval alacsonyabb költségvetési költségét tükrözi (a GDP 0,25 %-a a 2023. évi mintegy 3,5 %-ról), ami a jogszabályok olyan változásainak tudható be, amelyek az új adójóváírások statisztikai besorolásához is vezettek (míg a korábbi adójóváírások a „fizetendő” minősítést kapták). A GDP-arányos államadósság 2024. évi növekedése az SFA-tételek erőteljes növekedését tükrözi, amely a 2021–2023-as lakásfelújítási adójóváírások pénzforgalomra gyakorolt késleltetett hatásának tulajdonítható. A Bizottság becslései alapján 2024-ben restriktív, a GDP 3,1 %-ának megfelelő költségvetési irányvonal várható.

(16) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben a GDP 0,6 %-a lesz, szemben a 2023. évi 0,8 %-kal. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaival finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat tesznek majd lehetővé anélkül, hogy közvetlen hatással lennének Olaszország államháztartási egyenlegére és államadósságára. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint 2024-ben várhatóan a kiadásoknak a GDP 1,3 %-át kitevő részét fedezik a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó hitelekből, szemben a 2023. évi 0,3 %-kal.

(17) A Tanács 2023. július 14-én azt ajánlotta[20], hogy Olaszország biztosítson prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások[21] nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 1,3 %-ra korlátozza. A Bizottság a 2023. évi költségvetés végrehajtásával és a 2024. évi költségvetésitervjavaslatok elkészítésével összefüggésben felhívta a tagállamok figyelmét arra, hogy a 2023. évi tényadatok függvényében javasolni fogja a hiányalapú túlzotthiány-eljárások megindítását a Tanácsnak. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Olaszország nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadásai 2024-ben 2,8 %-kal fognak

[20] A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Olaszország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Olaszország 2023. évi stabilitási programját (HL C 312., 2023.9.1., 105. o.).

[21] A nettó elsődleges kiadások alatt a következők nélkül számított nemzeti finanszírozású kiadásokat értjük: i. a diszkrecionális bevételi intézkedések, ii. a kamatkiadások, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadások, valamint iv. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

csökkeni[22], ami az ajánlott maximális növekedési ráta alatt van. Ezzel 2024-ben a GDP 2,0 %-ának megfelelő mértékkel a nettó nemzeti finanszírozású elsődleges kiadások ajánlott maximális növekedési rátája alatt maradnak. Mindazonáltal 2023-ban a nettó kiadások GDP-arányosan 2,9 %-kal magasabbak voltak az ajánlás idején vártnál. Mivel a 2024-re vonatkozó ajánlás növekedési rátára utalt, a megfelelés értékelése során ezért figyelembe kell venni a 2023. évi bázishatást is. Ha a 2023. évi nettó kiadások megfeleltek volna az ajánlás idején vártnak, a nettó kiadások ebből eredő növekedési rátája 2024-ben a GDP 0,9 %-ának megfelelő mértékben meghaladta volna az ajánlott növekedési rátát. Az értékelés szerint ezért fennáll annak a kockázata, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások nem felelnek meg teljes mértékben az ajánlásnak.

(18) A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy Olaszország 2023–2024-ben a lehető leghamarabb vezesse ki a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és az így keletkező megtakarításokat fordítsa a költségvetési hiány csökkentésére. Emellett a Tanács pontosította, hogy amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése miatt új támogatási intézkedésekre vagy a meglévők folytatására lesz szükség, Olaszországnak biztosítania kell, hogy ezek a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, beleférjenek a költségvetési keretekbe, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint az energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési terhe[23] 2023-ban a GDP 1,0 %-át, 2024-ben pedig 0,0 %-át teszi ki. Ha az így keletkező megtakarításokat a tanácsi ajánlásnak megfelelően a költségvetési hiány csökkentésére használják fel, akkor az az előrejelzések szerint 2024-ben a GDP 1,0 %-ának megfelelő mértékű költségvetési kiigazítást eredményezne, miközben ugyanebben az évben a nettó nemzeti finanszírozású elsődleges kiadások a GDP 2,7 %-ának megfelelő restriktív hatást[24] gyakorolnak a költségvetési irányvonalra. Ez utóbbit azonban az egyéb tőkekiadásoknak a GDP 3,2 %-át kitevő restriktív hatása okozza, ami főként a lakásfelújítási adójóváírásokhoz kapcsolódó támogatások fent említett 2024. évi jelentős csökkentésére vonatkozik. Ugyanakkor a nettó nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadásoknak a költségvetési irányvonalhoz való hozzájárulása, amelyet a jelenlegi energiatámogatási intézkedések fokozatos

---

22 Ez figyelembe veszi a 2024-ben a GDP 0,04 %-át kitevő egyszeri intézkedéseket, amelyek a korábbi adózási helyzetüket önkéntesen, csökkentett szankciók és bírságok mellett rendező adófizetőkhöz kapcsolódó különböző forrásadókkal és bevételekkel kapcsolatosak (úgynevezett „tregua fiscale”), amelyeket a 2023 májusában Olaszországot sújtó áradásokhoz kapcsolódó beavatkozások kompenzálnak (valamint a 2023-ban a GDP 0,3 %-át kitevő egyszeri intézkedéseket, amelyek a korábbi adózási helyzetüket önkéntesen, csökkentett szankciók és bírságok mellett rendező adófizetőkhöz kapcsolódó különböző forrásadókkal és bevételekkel kapcsolatosak (úgynevezett „tregua fiscale”), amelyeket csak részben kompenzálnak a 2023 májusában Olaszországot sújtó áradásokhoz kapcsolódó beavatkozások). A Tanács 2023. július 14-én hivatkozott az Olaszországot 2023 májusában sújtó pusztító árvizekre is, és egyetértett azzal, hogy az ezen árvizekhez kapcsolódó közvetlen szükséghelyzeti támogatás költségeit figyelembe veszik a megfelelés későbbi értékelése során, és elvben egyszeri és ideiglenes intézkedéseknek minősülnek.

23 Ez a szám az említett kiadási és bevételi intézkedések éves költségvetési terhét mutatja, adott esetben az energiaszolgáltatók által a rendkívüli nyereségükre kivetett adók levonásával.

24 E hatás, amely a nominális GDP arányaként fejezhető ki, az elsődleges államháztartási kiadások változásának és a középtávú (tízéves) átlagos potenciális nominális GDP-növekedésnek az összevetéséből adódik, ahol az elsődleges államháztartási kiadások nem tartalmazzák i. a diszkrecionális bevételi intézkedések járulékos költségvetési hatását ii. az egyszeri kiadásokat, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadásokat, valamint iv. a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott kiadásokat.

megszüntetése befolyásol, az előrejelzések szerint a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékben expanzív lesz, ami arra utal, hogy az említett jelenlegi energiatámogatási intézkedésekből származó, a GDP 0,8 %-át kitevő megtakarításokat teljes mértékben felhasználják a 2024-ben nettó folyó kiadásokat növelő expanzív politikákhoz, beleértve a munkaadóék csökkentését is. Az előrejelzés szerint a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket 2023-ban és 2024-ben a lehető leghamarabb kivezetik. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával. Ugyanakkor az így keletkező megtakarításokat az előrejelzés szerint nem teljes mértékben az államháztartási hiány csökkentésére használják fel. Így fennáll annak a kockázata, hogy az ország nem felel meg a tanácsi ajánlásnak.

(19) A Tanács emellett azt is ajánlotta, hogy Olaszország tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása érdekében. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású közberuházások (a 2023. évi GDP-arányos 2,9 %-hoz képest) 2024-ben a GDP 2,8 %-ának megfelelő mértékűek lesznek[25], ami összhangban van a tanácsi ajánlással. Másrészről az uniós forrásokból (többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból) finanszírozott közkiadások a 2023. évi GDP-arányos 1,2 %-hoz képest 2024-ben 0,8 %-ra csökkennek, elsősorban a ReactEU kiadásaival összefüggésben.

(20) Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján, és változatlan szakpolitikát feltételezve a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2025-ben a GDP 4,7 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít. A hiány 2025. évi növekedése főként a munkát terhelő adóék csökkentésének várható meghosszabbítását és a kamatkiadások további növekedését tükrözi. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan még tovább, 141,7 %-ra nő. A GDP-arányos államadósság 2025-re előre jelzett növekedése főként a kevésbé kedvező kamatnövekedési különbözetet, valamint az állam által támogatott lakásfelújítások késedelmes pénzügyi hatásával összefüggő adósságnövelő SFA-tételeket tükrözi.

(21) Olaszország GDP-hez viszonyított adóbevételei viszonylag magasak a hasonló tagállamokhoz képest, és a fő hozzájárulás a munkát terhelő adókból származik. Miután a parlament jóváhagyta az adórendszer reformjára vonatkozó széles körű felhatalmazást biztosító törvényt, a kormány több végrehajtási rendeletet is elfogadott. Az eddig elfogadott intézkedések azonban nem kezelik az adórendszer fő kihívásait, és a munkaerő-adóék 2024-ig jogszabályba foglalt, átmeneti rendelkezésekkel finanszírozott csökkentése meglehetősen korlátozott. Emellett az átalányadó-rendszereknek – az önfoglalkoztatókra is történő – kiterjesztése rontja az adórendszer horizontális méltányosságát és hatékonyságát azáltal, hogy csökkenti az újraelosztást, előnyben részesít egyes adófizetői kategóriákat, és visszatartja a vállalkozások növekedését. Ezenfelül, bár a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részeként számos fontos adóhatósági és egyszerűsítési intézkedés – például az előre kitöltött héabevallások – végrehajtása folyamatban van, más közelmúltbeli intézkedések azzal a kockázattal járnak, hogy kedvezőtlen hatást gyakorolnak az adóügyi megfelelésre. Ezek közé tartozik az adószámlák behajtására vonatkozó ötéves időszak, az adók és társadalombiztosítási járulékok kijátszásával kapcsolatos szankciók csökkentése,

[25] Az első tizedesjegyre való kerekítéskor a nemzeti finanszírozású közberuházások különbsége 2023 és 2024 között 0,0.

valamint az adóamnesztiához hasonló intézkedések megújítása. A kisvállalkozások adókötelezettségeiről szóló, az adófizető és az adminisztráció közötti előzetes megállapodás rendszerének az adóügyi megfelelésre gyakorolt hatása ugyancsak szoros nyomon követést indokol. Összességében az adórendszer strukturálisabb és növekedésbarátabb reformja szükségessé tenné, hogy az adóterhek költségvetési szempontból semleges módon áthelyeződjenek a termelési tényezőkről más, a növekedést kevésbé hátráltató forrásokra. E tekintetben még nem ismertek a hozzáadottérték-adó tervezett észszerűsítésére vonatkozó részletek, ugyanakkor a nagyrészt elavult és a piaci értékektől eltérő kataszteri értékek aktualizálása nem szerepelt az adóreformról szóló kerettörvényben. Emellett jelentős adóbevétel-kiesés figyelhető meg az állami koncessziókkal kapcsolatban, beleértve a tengerpartokat is. Emellett a környezetvédelmi adókból származó viszonylag magas bevételek ellenére Olaszország adórendszere jobban támogathatná a zöld átállást, különösen azáltal, hogy az adózást hozzáigazítja az energiaforrások és a járművek – többek között a vállalati autók – CO_2-kibocsátásának szintjéhez.

(22) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek várhatóan hatékonyan hozzájárulnak a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezeléséhez. Olaszország hosszú távú versenyképességének a zöld és a digitális átállás révén történő fokozásához, és ezzel egyidejűleg a társadalmi méltányosság biztosításához elengedhetetlenül fontos, hogy elfogadását követően a REPowerEU-fejezettel kiegészített terv eredményes végrehajtása e szűkös időkereten belül gyorsan megvalósuljon. A tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítése érdekében elengedhetetlen, hogy Olaszország folytassa a reformok végrehajtását, és felgyorsítsa a beruházásokat a felmerülő késedelmek kezelésével és erős igazgatási kapacitás biztosításával. A beruházások főképpen a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásának vége felé összpontosulnak, és különös figyelmet érdemelnek. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(23) A kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként Olaszországnak az (EU) 2021/1060 rendelet 18. cikkével összhangban 2025 márciusáig felül kell vizsgálnia az egyes programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat, valamint nemzeti energia- és klímatervét. Az egyes programokhoz nyújtott uniós finanszírozás végleges összegét ezen felülvizsgálat alapján fogják meghatározni. Noha Olaszország eredményeket ért el a kohéziós politika és a szociális jogok európai pillérének végrehajtása terén, az ország továbbra is kihívásokkal szembesül, és nem szűntek meg a regionális egyenlőtlenségek a középső-északi és a déli területek között. Alapvető fontosságú a kohéziós politikai programok végrehajtásának felgyorsítása, valamint az igazgatási kapacitás megerősítése nemzeti, de különösen szubnacionális szinten. Továbbra is relevánsak a programok keretében elfogadott prioritások. Az igazgatási kapacitásra vonatkozó intézkedéseken túl különösen fontos a kutatásba, az innovációba és a versenyképességbe történő beruházások gyors végrehajtása, különösen a kevésbé fejlett régiókban, az infrastruktúrafejlesztési tervekkel és a regionális intelligens szakosodási stratégiákkal párhuzamosan. Olaszországnak folytatnia kell az alapvető közszolgáltatások – különösen a víz- és hulladékszolgáltatások – minőségének

javítását délen, többek között az egyedi szolgáltatók regionális szintű támogatásával. Továbbra is fontos a továbbképzés és az átképzés előmozdítása, többek között a zöld átállás érdekében, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának és a képzésben részt vevő felnőttek arányának növelése révén. Továbbra is prioritás a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok számának csökkentése az oktatási rendszer javítása és az aktív munkaerőpiaci politikák célzottabbá tétele révén, különösen délen. Emellett folytatni kell a nők foglalkoztatásának támogatását a megfizethető és minőségi kigyermekkori gondozások számának megnövelésével. Olaszország a Stratégiai Technológiák Európai Platformja kezdeményezést is felhasználhatná az ipari ökoszisztémák átalakításának támogatása érdekében, különösen délen. A hatékony beavatkozás olyan integrált iparpolitikákat vonhat maga után, amelyek támogatják a stratégiai technológiák fejlesztését és alkalmazását, különösen a digitális innováció, a tiszta energia és az erőforrás-hatékonyság területén, különösen azokban az ágazatokban, amelyek már most is markáns jelenléttel jellemezhetők délen, mint például a gépjárműipar és az aeronautikai ipar. A déli régió új, egységes különleges gazdasági övezetre vonatkozó stratégiai terve a kritikus projektek célkeresztbe állításával és az értékláncok közötti integráció megerősítésével koherens keretté válhat az üzleti innováció és a termelékenység fellendítése céljából.

(24) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl Olaszország számos további kihívással szembesül az adózással, a demográfiával – többek között annak a költségvetési fenntarthatóságra, az iparstratégiára és a versenypolitikára gyakorolt hatásaival – kapcsolatban.

(25) Olaszország egyike azon uniós tagállamoknak, ahol a legidősebb a népesség, a legalacsonyabb a születési arány, és az első gyermeküket világra hozó nők életkora az átlagosnál magasabb. A migrációs mérleg továbbra is pozitív, de már nem ellensúlyozza az alacsony születési arányt. Ennek eredményeként a munkaképes korú népesség zsugorodása folytatódik, ami korlátozza a potenciális növekedést. A kedvezőtlen demográfiai fejlemények 2040-ig várhatóan növelni fogják a GDP-arányos nyugdíjkiadásokat, amit tovább súlyosbítanak az elmúlt években bevezetett korengedményes nyugdíjazási rendszerek. Hosszabb távon a nyugdíjkiadások várhatóan fokozatosan csökkennek, a 2011-es nyugdíjreformnak is köszönhetően, feltéve, hogy azt teljes egészében végrehajtják, többek között a korengedményes nyugdíjazási rendszerek korlátozása révén. A nők és a fiatalok számára erősebb és befogadóbb munkaerőpiac, valamint a munkahelyek minőségének javítása – többek között a dolgozói szegénység alacsonyabb szintje és az atipikus formákban dolgozó munkavállalók szociális védelemhez való jobb hozzáférése tekintetében – segíthet a demográfiai kihívás enyhítésében. E célból a családdal kapcsolatos politikák is fontos szerepet játszhatnak, ideértve a munka és a magánélet közötti egyensúlyt, az esélyegyenlőséget, valamint az elérhető és magas színvonalú ápolási-gondozási szolgáltatásokat előmozdító intézkedéseket is. Ezen túlmenően a migrációt a demográfiai hanyatlás ellensúlyozására is fel lehetne használni, különösen rövid és középtávon. Noha a 2024-ben hozott intézkedések növelik az Olaszországba befogadott harmadik országbeli állampolgárok számát, és egyszerűsítik a külföldi oktatási címek elismerését, a magasan képzett munkavállalók és diákok vonzására és megtartására irányuló átfogó stratégia továbbra is kulcsfontosságú a képzett munkaerő elvándorlása elleni küzdelemben és a demográfiai tendenciák ellensúlyozásában. Ezen intézkedések mindegyike segítené a társadalmi felzárkózást is, összhangban a

bizottsági szolgálatok által a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret jellemzőit figyelembe véve elvégzett második elemzéssel[26].

(26) A déli gazdaság hozzájárult a Covid19-válság utáni fellendüléshez. Mindazonáltal a déli régiókat továbbra is alacsonyabb hozzáadott értékkel bíró gazdasági tevékenységek jellemzik, mint a közép-északi régiókat. Ezen túlmenően a déli exportot várhatóan különösen a dekarbonizációs erőfeszítések fogják érinteni. Számos szakpolitikai intézkedés támogatja a déli gazdasági tevékenységeket, különösen az adóösztönzőket. 2023-ban Olaszország egyetlen különleges gazdasági övezetet hozott létre délen, és a Miniszterek Tanácsának elnökségén belül egyetlen szervre ruházta át az előző övezetekért való felelősséget. Az erre az övezetre vonatkozó stratégiai tervet még jóvá kell hagyni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok hozzájárulnak a déli régiók beruházásaihoz és reformjaihoz. A déli régióra vonatkozó ipari és fejlesztési stratégiára van szükség a meglévő szakpolitikai intézkedések célzottabbá tétele, valamint az uniós és nemzeti beruházások hozzáadott értékének növelése érdekében. E tekintetben a déli régió számos ágazatban jelentős potenciállal rendelkezik, mint például a földközi-tengeri logisztika és a megújulóenergia-értékláncok. Ezen túlmenően a tudomány és a vállalkozások közötti kapcsolatok megerősítése – annak érdekében, hogy a tudományos ismereteket gyakorlati megoldásokká lehessen alakítani – kulcsfontosságú az ipar újjáélesztése és a déli régiónak a globális értékláncokban való pozicionálása szempontjából. E célból alapvető fontosságú lesz a technológiatranszfer-irodák szerepének további intézményesítése, különösen délen, például az igazgatási kapacitás megerősítése révén. Az említett stratégiai ágazatoknak a fejlesztési stratégiában történő meghatározása és kiválasztása fontos tényező a déli régiók versenyképességének növelésében, ami nemzeti szinten pozitív hatással jár. A meglévő szakpolitikai intézkedések célzottabbá tétele és a tervezett beruházásoknak az említett ágazatokra való összpontosítása tovább növelheti azok gazdasági hatását.

(27) Az üzleti környezet javítása megkönnyítené a vállalkozói tevékenységet, a verseny jobb keretfeltételei kedveznének az erőforrások hatékonyabb elosztásának, és versenyképességet és termelékenységnövekedést idéznének elő. A nagyobb verseny és a jobb ágazati szabályozás a fogyasztók javát is szolgálná, és javítaná az államháztartást, segítve Olaszországnak a (10) preambulumbekezdésben említett magas államadóssággal és gyenge termelékenységnövekedéssel kapcsolatos sebezhetőségének kezelését. A 2023 decemberében elfogadott 2022. évi éves versenyjogi törvényt megfelelően végre kell hajtani. Az olasz helyreállítási és rezilienciaépítési terv az olasz jogszabályokkal összhangban évente versenyjogi törvény elfogadását irányozza elő. Ugyanakkor nem határozza meg az éves versenyjogi törvény hatálya alá tartozó valamennyi ágazatot. A jogalkotási kezdeményezés különösen indokolt a kiskereskedelemben, nevezetesen az üzletek megnyitására és az értékesítésösztönzésre vonatkozó szabályozás tekintetében, a szabályozott szakmák esetében, különösen a hozzáférési feltételek megkönnyítése érdekében, valamint a vasutak esetében, ahol a regionális szállítási és helyközi szolgáltatásokra vonatkozó szerződések odaítélésének versenyképesnek kell lennie. Emellett, az olasz versenyhatóság szerint számos más ágazatban, például a postai szolgáltatásokban, a gyógyszeriparban, a kereskedelmi kamarákban és a gépkocsivezetővel együtt történő autóbérlési szolgáltatásokban továbbra is jelentős versenyakadályok állnak fenn.

[26] SWD(2024) 132 final.

Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel 2024-ben a Tanács azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlás végrehajtása érdekében. Olaszország esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az első, a második, a harmadik, a negyedik euroövezeti ajánlás végrehajtásához.

(28) A Bizottság részletes felülvizsgálata és az egyensúlyhiány fennállására vonatkozó következtetése alapján az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásokat az alábbi 1., 2., 3. és 4. ajánlás tükrözi. Az 1. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak a magas államadóssághoz kapcsolódó sebezhetőségek kezeléséhez. A 2., 3. és 4. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések segítenek a gyenge termelékenységnövekedéshez kapcsolódó sebezhetőségek kezelésében, és ezáltal a potenciális GDP növekedését is támogatják, és ennek eredményeképpen hozzájárulnak az 1. ajánlás kezeléséhez is. Az 1., 2., 3. és 4. ajánlás – a (27) preambulumbekezdéssel összhangban – egyaránt hozzájárul az egyensúlyhiány kezeléséhez és az euroövezetre vonatkozó ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Olaszország 2024-ben és 2025-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Kellő időben nyújtsa be a középtávú költségvetési-strukturális tervet. A megreformált Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeinek megfelelően 2025-ben korlátozza a nettó kiadások[27] növekedését olyan mértékűre, amely összhangban van azzal, hogy az államadósság középtávon megalapozottan csökkenő pályára kerül, és az államháztartási hiány a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték felé közelítve csökken. A munkát terhelő adóék csökkentésére összpontosítva biztosítsa, hogy az adórendszer – a költségvetési fenntarthatósági célkitűzésekkel összhangban – jobban támogassa a növekedést többek között az adókiadások csökkentése és a kataszteri értékek aktualizálása révén, biztosítva ugyanakkor a méltányosságot és a progresszivitást, valamint támogatva a zöld átállást.

2. Erősítse meg az uniós alapok kezeléséhez szükséges igazgatási kapacitást, gyorsítsa fel a beruházásokat, és tartsa fenn a reformok végrehajtásának lendületét. Kezelje a felmerülő késedelmeket, lehetővé téve a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv folyamatos, gyors és hatékony végrehajtását, biztosítva a reformok és beruházások 2026 augusztusáig történő befejezését. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtását. A félidős felülvizsgálat keretében továbbra is összpontosítson az elfogadott prioritásokra, figyelembe véve a Stratégiai Technológiák Európai Platformja kezdeményezés által a versenyképesség javítására kínált lehetőségeket.

3. A potenciális növekedésre gyakorolt hatások enyhítése érdekében kezelje a negatív demográfiai tendenciákat, többek között a magasan képzett munkavállalók vonzása

[27] Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontja szerint „nettó kiadások” a következőket nem tartalmazó kormányzati kiadások: kamatkiadások, a diszkrecionális bevételi intézkedések, az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

és megtartása, valamint a munkaerőpiaci kihívások kezelése révén, különös tekintettel a nőkre, a fiatalokra és a dolgozói szegénységre, különösen az atipikus szerződéssel foglalkoztatott munkavállalók esetében.

4. Határozzon meg egy ipari és fejlesztési stratégiát a területi megosztottság csökkentése érdekében a jelenlegi szakpolitikai intézkedések racionalizálása és a kulcsfontosságú infrastrukturális projektek, valamint a stratégiai értékláncok figyelembevétele révén. Kezelje a versenykorlátozásokat, különösen a kiskereskedelmi ágazatban, a szabályozott szakmákban és a vasúti ágazatban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök